

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди
2019-2020 н.р.

Л. С. Філатова, Т. О. Довженко, В. О. Шищенко

**РОБОЧИЙ ЗОШИТ
З БЕЗПЕРЕРВНОЇ ПРОПЕДЕВТИЧНОЇ
ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ
В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ
ДЛЯ СТУДЕНТІВ І КУРСУ**

**СПЕЦІАЛЬНОСТІ ОСВІТНЬОГО
СТУПЕНЯ БАКАЛАВРА**

012 Дошкільна освіта

013 Початкова освіта

013 Початкова освіта

016 Спеціальна освіта

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

Дошкільна освіта

Початкова освіта

Початкова освіта з методиками
спеціальної освіти

Корекційна та інклюзивна освіта

*Методичні рекомендації для викладачів
і студентів педагогічних університетів*

Студентки (та) І курсу ____ групи

ПІБ

термін проходження практики

база проходження практики, клас

Керівник від факультету

Філатова Лада Семенівна

Груповий керівник

Методист з педагогіки

Методист з психології

Харків

УДК 378.147.88(076)

ББК 74.580.252.4р30

Ф 51

Укладачі: Л. С. Філатова, Т. О. Довженко, В. О. Шищенко

Рецензенти:

Шпак В. П. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри початкової освіти Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького

Ткаченко Л. П. – доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри теорії та методики викладання філологічних дисциплін у початковій школі Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди

Філатова Л. С., Довженко Т. О., Шищенко В. О.

Ф 51 Робочий зошит з безперервної пропедевтичної педагогічної практики в закладах загальної середньої освіти для студентів I курсу факультету початкового навчання. Спеціальність / Освітня програма : 012 Дошкільна освіта / Дошкільна освіта; 013 Початкова освіта / Початкова освіта; 013 Початкова освіта / Початкова освіта з методиками спеціальної освіти; 016 Спеціальна освіта / Корекційна та інклюзивна освіта : методичні рекомендації для викладачів і студентів педагогічних університетів. 3-тє вид., перероб. і доп. – Харків : ХНПУ, 2019. 29 с.

У посібнику представлено програму, методичні рекомендації, а також матеріали, що допоможуть в організації й проведенні безперервної пропедевтичної педагогічної практики студентів I курсу факультету початкового навчання.

Для викладачів і студентів педагогічних університетів.

УДК 378.147.88(076)

ББК 74.580.252.4р30

© Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, 2019

© Філатова Л. С., Довженко Т. О., Шищенко В.О. 2019

***Система безперервної пропедевтичної педагогічної практики
факультету початкового навчання***

Етапи практики	Курс	Семестр	Строк проходження
I етап	I курс	I семестр	1 тиждень
	I курс	II семестр	1 тиждень
II етап	II курс	III семестр	1 тиждень
	II курс	IV семестр	1 тиждень
III етап	III курс	V семестр	1 тиждень

Організація і проведення безперервної пропедевтичної педагогічної практики

Безперервну пропедевтичну педагогічну практику організують і проводять деканат факультету початкового навчання разом з кафедрами початкової, дошкільної та професійної освіти, психології та спеціальних дисциплін.

Розпочинається практика з проведення настановної конференції в стінах університету, на якій до відома студентів доводять порядок проходження та зміст практики, визначають програму та форми звітності, роз'яснюють права і обов'язки студентів-практикантів.

Права й обов'язки студентів-практикантів

Під час практики студент повинен:

1. Виконувати правила розпорядку закладу освіти, розпорядження керівників школи та безперервної пропедевтичної педагогічної практики – методистів факультету.
2. Вчасно (за 15 хвилин до початку уроків) з'являтися на практику кожного дня.
3. Виконувати всі види робіт, які передбачені програмою практики.
4. Вести щоденник педагогічних спостережень кожного дня.
5. Подати звіт та необхідну документацію протягом 2-3 днів після закінчення практики.

Студенти-практиканти мають право звертатися до керівників практики від факультету, адміністрації закладу освіти з усіх питань, які виникають в ході практики; вносити пропозиції щодо вдосконалення навчально-виховного процесу, організації практики; брати участь в конференціях і нарадах; користуватися бібліотекою, кабінетами і навчально-методичними посібниками, які є в школах.

І. ЗМІСТ БЕЗПЕРЕРВНОЇ ПРОПЕДЕВТИЧНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

РОЗКЛАД УРОКІВ ТА ДЗВОНІКІВ:

	Понеділок		Вівторок		Середа
1.		1.		1.	
2.		2.		2.	
3.		3.		3.	
4.		4.		4.	
5.		5.		5.	
6.		6.		6.	
	Четвер		П'ятниця		Розклад дзвоників
1.		1.		1.	
2.		2.		2.	
3.		3.		3.	
4.		4.		4.	
5.		5.		5.	
6.		6.		6.	

РОЗКЛАД РОБОТИ ГРУПИ ПОДОВЖЕНОГО ДНЯ:

	Понеділок		Вівторок		Середа
1.		1.		1.	
2.		2.		2.	
3.		3.		3.	
4.		4.		4.	
5.		5.		5.	
6.		6.		6.	
	Четвер		П'ятниця		
1.		1.			
2.		2.			
3.		3.			
4.		4.			
5.		5.			
6.		6.			

РОЗКЛАД РОБОТИ БІБЛІОТЕКИ: _____

1. Зміст роботи студента-практиканта

1.1. Практична робота

№ модуля	Зміст модулів	Кіл. год.
Модуль 1. Організаційна робота	1. Взяти участь у настановній конференції: ознайомитися з метою, завданнями і змістом безперервної пропедевтичної педагогічної практики; визначити правила поведінки у навчально-виховному закладі, права і обов'язки студентів-практикантів.	2
	2. Взяти участь у підсумковій конференції: ознайомитися з підсумками безперервної пропедевтичної педагогічної практики; звітувати про свою роботу під час практики: дати узагальнений аналіз її результатів, обговорити причини труднощів та висловити пропозиції щодо покращення практичної підготовки студентів до майбутньої професійної діяльності.	2
Модуль 2. Навчально-методична та виховна робота	1. Ознайомитися з календарним плануванням вчителя на один семестр, виписати у робочий зошит планування на один тиждень (термін практики).	1
	2. Виконати завдання та заповнити робочий зошит з практики: <u>Завдання 1.</u> Скласти запитання до бесіди з учителем-класоводом щодо особливостей роботи з батьками (контингент батьків, форми роботи з батьками, основні проблеми, над якими працює вчитель у співпраці з батьками, робота батьківської трійки).	4
	<u>Завдання 2.</u> У ході спостереження за учнями на перервах та після уроків записати у робочому зошиті, зберігаючи мовлення та стилістику оригіналу: лічилки; загадки; дитячі анекдоти; страшилки; дражнилки (прозивалки); мирилки. Обов'язково представити кожний жанр. Описати конкретну ситуацію, наприклад, дражніння: хто дражнить, з якої причини і як, наскільки часто; а також способи психологічного захисту: як реагує та чим відповідає той, кого дражнять. Описати ритуал примирення: які виконуються дії, якими словесними формулами супроводжуються.	
	<u>Завдання 3.</u> Описати роботу вчителя на п'яти перервах (на вибір).	
	3. Ознайомитися з темою та планом найближчих батьківських зборів, занотувати у робочий зошит.	1
	4. Ознайомитися з роботою групи подовженого дня	1

	(режим та зміст роботи) та занотувати.	
	5. Ознайомитися з концепцією Нової української школи, ключовими компетентностями.	1
	6. Розкрити сутність та види ігор молодших школярів, організувати та провести чотири перерви, використовуючи різні види ігор. Занотувати у робочий зошит.	2
	7. Ознайомитися з фондом шкільної бібліотеки (наявність дитячої літератури; контингент читачів; режим роботи; форми зв'язку бібліотеки зі школою). Проаналізувати зміст формулярів класу, де відбувається практика (частота відвідування бібліотеки, тематика книжок).	1
	8. Ознайомитися з наявністю мінібібліотеки дитячої літератури у класі (наявність, кількість, тематика літератури).	1
	9. Спостерігати за роботою вчителя та вирішенням педагогічних ситуацій. Занотувати педагогічні ситуації у щоденник педагогічних спостережень.	2
	Разом	18

1.2. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кіл. год.
Модуль 1. Організаційна робота	1. Випустити стіннівку «Наша перша практика» з фотоматеріалами на аркуші формат А-3 (одна стіннівка на одну школу), принести одне спільне фото з методистом.	3
	2. Оформити звітну документацію та здати протягом 3-х днів після завершення практики.	3
	3. Підготувати доповідь-звіт щодо проходження практики.	2
	4. Підготувати колективну презентацію про проходження практики на підсумкову конференцію (одна презентація на одну школу).	5
Модуль 2. Навчально-методична та виховна робота	1. Відтворити педагогічні ситуації у щоденнику педагогічних спостережень.	1
	2. Занести до робочого зошиту опис нововведень у концепції Нової української школи (НУШ).	2
	3. Виконати завдання.	6
	4. Ознайомитися з нововведеннями у створенні освітнього середовища для дітей з особливими освітніми потребами.	2
	5. Записати згідно вимог до оформлення літератури 5 дитячих книжок.	3
	Разом	27

2. Звітна документація з безперервної пропедевтичної педагогічної практики

Протягом **трьох днів** після закінчення терміну безперервної пропедевтичної практики студенти мають здати керівникові практики від університету:

1. Звіт про проходження практики, підписаний директором школи та скріплений печаткою.
2. Робочий зошит з практики має містити:
 - ознайомлення з календарним плануванням вчителя на один тиждень (термін практики);
 - виконані завдання;
 - ознайомлення з темою та планом найближчих батьківських зборів;
 - ознайомлення з роботою групи подовженого дня, опис одного дня роботи групи подовженого дня;
 - розкриття сутності та видів ігор молодших школярів (міні конспект), проведення чотирьох перерв, використання різних видів ігор;
 - ознайомлення з фондом шкільної бібліотеки, аналіз змісту формулярів класу;
 - ознайомлення з фондом класної бібліотеки, аналіз тематики, кількості;
 - щоденник педагогічних спостережень;
 - опис нововведень у концепції Нової української школи (НУШ), зокрема ключових компетентностей;
 - ознайомлення з нововведеннями у створенні освітнього середовища для дітей з особливими освітніми потребами;
 - оформлення 5 дитячих книжок згідно з вимогами;
 - оформлення стіннівки, одне спільне фото;
 - створення презентації про перебіг практики;
 - доповідь-звіт про проходження практики.

3. Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів-практикантів за 100 шкалою ЕСТ

Практична та самостійна робота			
<i>Практична робота</i>			
<i>Модуль 1</i>		<i>Модуль 2</i>	
<i>Зміст</i>	<i>Кіл. бал.</i>	<i>Зміст</i>	<i>Кіл. бал.</i>
1	2	3	4
Участь у настановній конференції	5	Ознайомлення з календарним плануванням вчителя на один тиждень (термін практики)	3

1	2	3	4
Доповідь-звіт щодо проходження практики	2	Завдання 1	6
Участь у підсумковій конференції	5	Завдання 2	6
		Завдання 3	6
		Ознайомлення з темою та планом найближчих батьківських зборів	4
		Ознайомлення з роботою групи подовженого дня	5
		Розкриття сутності та видів ігор молодших школярів, проведення чотирьох перерв, використовуючи різні види ігор	8
		Ознайомлення з фондом шкільної бібліотеки, змістом формулярів класу	5
		Ознайомлення з фондом класної бібліотеки	5
Самостійна робота			
Випуск стіннівки «Наша перша практика» з фотоматеріалами	4	Щоденник педагогічних спостережень	15
Оформлення звітної документації та здача протягом 3-х днів після завершення практики	3	Ознайомлення з концепцією Нової української школи (НУШ)	4
Колективна презентація про проходження практики на підсумкову конференцію	6	Ознайомлення з нововведеннями у створенні освітнього середовища для дітей з особливими освітніми потребами	3
		Оформлення 5 дитячих книжок	5
	25		75

II. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ І МАТЕРІАЛИ

ПРАКТИЧНА РОБОТА

1. Виписати календарне планування вчителя на один тиждень (термін практики):

[illegible]

2. Виконати завдання:

Завдання	Спостереження
<p><u>Завдання 1.</u></p> <p>Скласти запитання до бесіди з учителем-класоводом щодо особливостей роботи з батьками (контингент батьків, форми роботи з батьками, основні проблеми, над якими працює вчитель у співпраці з батьками, робота батьківської трійки). Відповіді занотувати.</p>	

Завдання 2. У ході спостереження за учнями на перервах та після уроків записати у робочому зошиті, зберігаючи мовлення та стилістику оригіналу:

1. Лічилки;
2. Загадки;
3. Дитячі анекдоти;
4. Страшилки;
5. Дразнилки (прозивалки);
6. Мирилки.

Обов'язково представити кожний жанр. Описати конкретну ситуацію, наприклад, дразніння: хто дразнить, з якої причини і як, наскільки часто; а також способи психологічного захисту: як реагує та чим відповідає той, кого дразнять. Описати ритуал примирення: які виконуються дії, якими словесними формулами супроводжуються.

Завдання 3. Описати роботу вчителя на п'яти перервах (на вибір).

- 3. Ознайомитися з темою та планом найближчих батьківських зборів, занотувати у робочий зошит.**

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

- 4. Ознайомитися з роботою групи подовженого дня (зміст роботи).
Описати один день роботи групи подовженого дня (вказати час і вид роботи):**

[illegible]

5. Законспектувати сутність та види ігор молодших школярів (вказати посилання на джерела):

[illegible]

Організувати та провести чотири перерви, використовуючи різні види ігор. Занотувати у робочий зошит:

[illegible]

- 6. Ознайомитися з фондом шкільної бібліотеки: (наявністю дитячої літератури; контингентом читачів; формами зв'язку бібліотеки зі школою). Проаналізувати зміст формулярів класу, де відбувається практика (частота відвідування бібліотеки, тематика книжок):**

This image shows a full page of blank white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page, providing a template for writing or drawing. There are no margins, text, or other markings present.

- 7. Ознайомитися з фондом класної бібліотеки: (наявністю дитячої літератури, тематикою, кількістю):**

[illegible]

САМОСТІЙНА РОБОТА

8. Щоденник педагогічних спостережень

Педагогічна ситуація – це фрагмент педагогічної діяльності, що містить суперечності між досягнутим і бажаним рівнями вихованості учнів і колективу, що їх враховує вчитель, добираючи способи впливу, стимулюючи розвиток особистості.

Фази протікання педагогічної ситуації.

Перша фаза – гострий конфліктний початок з порушенням соціально-ціннісних норм і правил одним учасником ситуації.

Друга фаза являє собою відповідну реакцію опонента, від змісту і форми якої залежить результат конфлікту і найголовніше - його наслідки, тобто напрямок змін сформованих до цього відносин. Друга фаза є центральною ланкою ситуації. Зазвичай проходження через неї супроводжується стресом, вона ставить під загрозу честь особистості в цілому. Нерідко нестача інформації і часу не дає можливості гідної відповіді. Завжди в подібних ситуаціях в процесі педагогічної діяльності виручають винахідливість, витримка і досвід, отриманий раніше. Тому велику увагу педагогу потрібно звернути на придбання досвіду вирішення педагогічних ситуацій.

Третя фаза – це радикальне і швидка зміна існуючих цінностей і норм (трапляється, що руйнуються окремі норми) в двох різних напрямках – погіршення або поліпшення сформованих до цього часу відносин. Завдяки третій фазі педагогічні впливи бувають дуже значними.

Розв'язати педагогічну ситуацію означає дати оцінку певному факту, розкрити мотиви поведінки учасників ситуації, знайти з неї вихід, відшукати оптимальний підхід до розв'язання педагогічної проблеми.

Основні види педагогічних ситуацій: напружене очікування, адаптація до нових умов, довірливі контакти, підтримка, примирення, задоволення інтересу, наполягання й взаємонаполягання, довіра, розгубленість, обмірковування плану, наслідування (позитивного чи негативного), спілкування, виконання доручень, колективна розмова, інтимна бесіда, конфлікт, що виникає, конкуренція, сварка, бійка, насильство, зневажання, емоційний вибух. Під час розв'язання педагогічної ситуації розвиваються вміння вчителя застосовувати знання на практиці, визначається їх педагогічна професійна позиція, а також уміння співпереживати, прогнозувати розвиток подій і поведінку їх учасників.

Дата	Педагогічні ситуації
	1.
	2.
	3.
	4.

Дата	Педагогічні ситуації
	1.
	2.
	3.
	4.

Дата	Педагогічні ситуації
	1.
	2.
	3.
	4.

Дата	Педагогічні ситуації
	1.
	2.
	3.
	4.

Дата	Педагогічні ситуації
	1.
	2.
	3.
	4.

http://nus.org.ua/wp-content/uploads/2017/08/NewSchool_Presentation-final_18-08-2017.pdf.)

[illegible]

**10. Ознайомитися з нововведеннями у створенні освітнього середовища для дітей з особливими освітніми потребами:
(<https://mon.gov.ua/ua/tag/inklyuzivne-navchannya>)**

- розкрити сутність терміну «діти з особливими освітніми потребами»

- визначити мету інклюзивного навчання

- визначити переваги інклюзивного навчання

- [illegible]

12. Підготувати доповідь-звіт щодо проходження практики:

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Навчально-методичне видання

Укладачі:

**Філатова Лада Семенівна
Довженко Тетяна Олексіївна
Шищенко Валентина Олексіївна**

**РОБОЧИЙ ЗОШИТ
З БЕЗПЕРЕРВНОЇ ПРОПЕДЕВТИЧНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ
В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ
ДЛЯ СТУДЕНТІВ І КУРСУ**

**СПЕЦІАЛЬНОСТІ ОСВІТНЬОГО
СТУПЕНЯ БАКАЛАВРА**

012 Дошкільна освіта

013 Початкова освіта

013 Початкова освіта

016 Спеціальна освіта

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

Дошкільна освіта

Початкова освіта

Початкова освіта з методиками
спеціальної освіти

Корекційна та інклюзивна освіта

***Методичні рекомендації для викладачів і студентів
педагогічних університетів***

Відповідальний за випуск: Т. О. Довженко

СТОРІНКА МЕТОДИСТА

Філатова Лада Семенівна

Керівник від факультету

Груповий керівник

Методист з педагогіки

Методист з психології

П.І.Б. практиканта

Термін практики

І етап безперервної пропедевтичної педагогічної практики	І курс	І семестр	1 тиждень
--	--------	-----------	-----------

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів-практикантів за 100 шкалою

Практична та самостійна робота			
Практична робота			
Модуль 1 (25 балів)		Модуль 2 (75 балів)	
Зміст (тах бал.)	Кіл. бал.	Зміст (тах бал.)	Кіл. бал.
<u>Участь у настановній конференції (5 балів)</u>		<u>Календарне планування вчителя на один тиждень (3 бали)</u>	
<u>Доповідь-звіт щодо проходження практики (2 бали)</u>		<u>Завдання 1 (6 балів)</u>	
<u>Участь у підсумковій конференції (5 балів)</u>		<u>Завдання 2 (6 балів)</u>	
		<u>Завдання 3 (6 балів)</u>	
		<u>Ознайомлення з темою та планом найближчих батьківських зборів (4 бали)</u>	
		<u>Ознайомлення з роботою групи подовженого дня, опис одного дня роботи групи подовженого дня (5 балів)</u>	
		<u>Сутність та види ігор молодших школярів, проведення 4-х перерв, використання різних видів ігор (8 балів)</u>	
		<u>Ознайомлення з фондом шкільної бібліотеки, змістом формулярів класу (5 балів)</u>	
		<u>Ознайомлення з фондом класної бібліотеки (5 балів)</u>	
Самостійна робота			
<u>Випуск стіннівки «Наша перша практика» (4 бали)</u>		<u>Щоденник педагогічних спостережень (15 балів)</u>	
<u>Оформлення звітної документації та здача протягом 3-х днів (3 бали)</u>		<u>Записати згідно вимог до оформлення літератури 5 дитячих книжок (5 балів)</u>	
<u>Колективна презентація про проходження практики на підсумкову конференцію (6 балів)</u>		<u>Ознайомитися з нововведеннями у створенні освітнього середовища для дітей з особливими освітніми потребами (3 бали)</u>	
		<u>Ознайомлення з концепцією НУШ (4 бали)</u>	

Бонус

Зареєструйся на безкоштовний курс.

Ключове слово – **ЩО МАЄ ЗНАТИ КОЖЕН
ВЧИТЕЛЬ?**

Це – знадобиться!!!

